

Süsiniku jalajälg – miks ja kuidas?

21.11.2024 EPKK infopäev

Riina Maruštšak
PÜ KEVILI

MIKS?

- Regulatsioonid
- Pangad ja investorid
- Tööstused ja ettevõtted -> väärtusahel!
- Ühiskond

Maa meid toidab

REGULATSIOONID

Pariisi kliimalepe (2015)

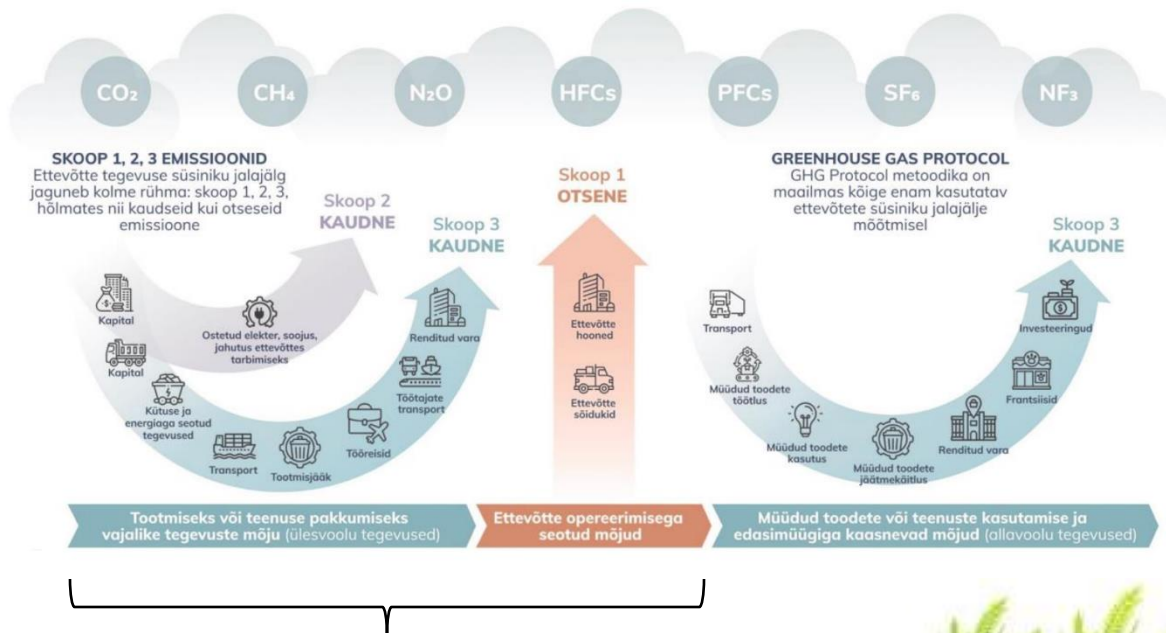
Euroopa
rohelepe
(2020)

EL kestliku rahanduse
strateegia (2021)

Finantssektoris jätkusuutlikust
käsitleva teabe
avalikustamine (SFDR, 2019)

Kestlikkusaruandluse direktiiv
(CSRD, 2022)

KUIDAS?

Skoop 1

Otsesed emissioonid ettevõtte poolt omatud või kontrollitud allikatest

Skoop 2

Kaudsed sisseostetud elektri- ja soojusenergiast tulenevad emissioonid

Skoop 3

Kõik muud kaudsed emissioonid, mis tekivad ettevõtte väärtusahelas

Ettevõtte väravani

Maa meid toidab

TULEMUSED

- Ettevõttepõhine jalajälg
  - Aastase tegevuse kliimamõju kokku
  - Tegevuse laienemisel mõju kasvab
  - Süsiniku sidumist ei arvestata ettevõtte jalajäljest maha, vaid esitatakse eraldi (GHG Protocol metoodika)
- Toodangupõhine jalajälg
  - Kliimamõju toote massiühiku kohta
  - Efektiivsuse väljendamine
  - Süsiniku sidumine arvestatakse toote jalajäljest maha

Tulemusena väljendatakse kliimamõju **CO₂ekv** – arvestab kõikide oluliste kasvuhoonegaasidega (CH₄, N₂O jms)

PS, süsinikujalajälg ≠ süsinikukrediit!

Maa meid toidab

KEERUKUS

- Andmete koondamine
- Eeldused
  - Hindamise piiride seadmine
  - Segatootmise puhul tootpõhise kliimamõju hindamisel taimekasvatuse ja loomakasvatuse mõju eristamine
- Emissioonitegurite leidmine
  - IPCC tegurid
  - Heitetegurite andmebaasid
- Süsinikujalajälje kalkulaatorite paljususe
  - Eestis välja töötatud riiklik kalkulaator -> testhindamise ja arendamise projekt 2025
  - Rahvusvahelised kalkulaatorid (nt Farm Carbon Calculator, Cool Farm Tool jt) -> inglise keelsed, andmete kohandamise vajadus
- Erinevad meetodikas süsiniku sidumise arvestamisel
  - Mullaanalüüsidel põhinev
  - Mudelitel põhinev

Maa meid toidab

SEGATOOTMISE NÄIDE

(Farm Carbon Calculator)

Ettevõttepõhine jalajälg, teoreetiline näide

Mõjukategooria	Tonni CO2e ("Full data" tulemuste Osakaal		Kust mõju tuleb?	
	nimekirjast)	(%)		
KÜTUSED	Diiseli	1315	7 S1+S3	Tootmine + põletamine
	Bensiini	3.2	0 S1+S3	Tootmine + põletamine
	Maagaasi	163	1 S1+S3	Tootmine + põletamine
	Elekteri	824	5 S2+S3	Tootmine
MATERJALID		4	0 S3	Tootmine
PÕHIVARA		16	0	Tootmine
TAIMED		404	2 S1	N2O heide materjali lagunemisest
SISENDID (tootmine)		1135	6 S3	Tootmine, enamuse tavaliselt mineraalne N väetis
SISENDID (kasutamine põllul - N väetised)		1042	6 S1	N2O heide väetise kasutamisest
LOOMAD (seedemetaan ja sõnnik)		7817	44 S1	Seedemetaan, sõnnik sõnniku N2O heide põllul
LOOMAD (sisseostetud söödad)		4566	26 S3	Söötade tootmine
JÄÄTMED		9	0 S3	Jäätmekäitlus
TOODANGU LOGISTIKA		0	0 S3	
TÖÖTLEMINE		0	0 S3	
TURVASMULDADA HARIMINE		506	3 S1	KHG heide turvasmuldade harimisest
KOKKU		17803	100	
SÜSINIKU SIDUMINE MULDA (püsirohumaad)		-11		

st et põllu emissioonid on laiali kolme kategooria all

Emissions	Emissions by Scope		
	Scope 1 tCO ₂ e	Scope 2 tCO ₂ e	Scope 3 tCO ₂ e
Fuels	1,203.03	609.53	492.45
Materials	0.00	0.00	3.57
Inventory	0.00	0.00	16.29
Crops	404.36	0.00	0.00
Inputs	1,041.52	0.00	1,134.76
Livestock	7,816.59	0.00	4,565.72
Waste	0.00	0.00	9.20
Total	10,465.50	609.53	6,221.98

PS, kalkulaator kasutab süsiniku sidumise arvestamiseks mullaanalüüside andmeid. Adekvaatse tulemuse saavutamiseks vajalikud usaldusväärsed andmed.

Maa meid toidab

MIS EDASI?

- Tulemuste analüüs, sh äririskide ja võimaluste kaardistamine
  - Kohanemine uute regulatsioonide, võimalike nõuete ja toetuskeemide suhtes
  - Uued turuvõimalused
  - Uued finantsvõimalused
- Ettevõtte kliimamõju mõõtmine ja vähendamine
  - Kombinatsioon väikestest sammudest
- Raporteerimine
  - Väärtusahela osapoolena ESG mõjude kaardistamisel (toidutööstused, pangad, jt)

Maa meid toidab

PÕLLUMEESTE ÜHISTU KEVILI

Turu 34, 50104 Tartu

kevili@kevili.ee

www.kevili.ee